

NOTAT

9. juni 2009

Tillægsaftale til medieaftalen for 2007-2010 om udvikling af radiomarkedet mv.

Indledning

Det fremgår af tillægsaftalen af 9. januar 2009 om omstruktureringsplan for TV 2/DANMARK og nye DR-initiativer mv., at partierne bag aftalen er enige om i foråret 2009 at drøfte, hvilke initiativer der er behov for med henblik på at sikre udviklingen af det danske radiomarked. Der er i henhold til tillægsaftalen reserveret 53 mio.kr. af licensmidlerne i aftaleperioden til dette formål.

Det er nødvendigt at udvikle det danske radiomarked med henblik på at forbedre rammerne for et mere alsidigt og mangfoldigt radioudbud til de danske lyttere.

Der er navnlig behov for at styrke den kommercielle radiobranche ved at give branchen bedre rammevilkår, herunder at sikre flere kommercielle aktører på DAB.

Forbedrede rammevilkår for kommerciel radiovirksomhed

Den kommercielle radiobranche skal have bedre rammevilkår af hensyn til konkurrencen og muligheden for flere aktører på markedet.

Når tilladelserne til den femte FM-kanal og den sjette FM-kanal udløber – henholdsvis november 2014 og november 2011 – genudbydes disse kanaler for en ny periode til kommerciel radiovirksomhed. Udbudsformen er ikke som tidligere auktion, men skønhedskonkurrence (uden fast koncessionafgift).

Der tages forud for udbuddene i kredsen af partier bag den kommende medieaftale stilling til, hvilke programkrav der skal gælde for kanalerne.

For så vidt angår spørgsmålet om evt. betaling af koncessionsafgift vil det kunne indarbejdes i udbudskravene, at der skal betales en nærmere fastsat andel af radioforetagendets omsætning eller overskud, såfremt denne eller dette overstiger et vist niveau.

KODA/Gramex-vederlag

Der skal følges op på punktet i medieaftalen om, at der i aftalerne mellem KODA og Gramex på den ene side og radio- og tv-stationer på den anden side skal ske en øget hensyntagen til den faktiske lytning og sening ved fastlæggelsen af vederlagsbetalingen. Kulturministeriet har derfor igangsat en undersøgelse af, i hvilket omfang disse principper reelt er slået igennem for så vidt angår vederlagsbetalingen på området, herunder i lyset af omfanget af minimumstariffer, og i hvilket omfang der sker ”dobbeltbetaling” for radioudsendelser, som udsendes samtidigt i såvel DAB som FM. Når resultatet af undersøgelsen foreligger inden september 2009, drøfter partierne bag

mediaaftalen umiddelbart herefter, om der er behov for politiske initiativer, herunder muligheden for lovgivning.

Udbygning af DAB mv.

Der skal satses offensivt på DAB.

DAB-blok 2

DAB-blok 2 skal i henhold til mediaaftalen alene anvendes til kommerciel landsdækkende radiovirksomhed. De ledige sendemuligheder i blokken - som giver mulighed for op til 5 nye DAB-kanaler - skal udbydes hurtigst muligt til kommerciel landsdækkende radiovirksomhed.

Sendemulighederne i DAB-blok 2 udbydes i første omgang for en kortere periode, nemlig indtil den gældende programtilladelse for den femte FM-kanal udløber i november måned 2014 eller efter nærmere aftale med partierne bag mediaaftalen. Baggrunden for den korte tilladelsesperiode er muligheden for at kunne sammenkæde det kommende udbud af den femte og den sjette FM-kanal med DAB-sendemulighederne, således at der evt. knyttes yderligere DAB-kapacitet til FM-sendemulighederne, og således at der kan blive tale om ens tilladelsesperioder.

DR pålægges i den ovennævnte periode at stille sendenet til rådighed for de kommercielle radiostationer på en sådan måde, at disse sikres lavere distributionsomkostninger end tilfældet ville være, såfremt der skulle ske fuld betaling. Målet er at sikre, at de kommercielle aktører kan se en fornuftig business-case i at deltage i DAB-udviklingen. Ordningen notificeres for Kommissionen.

Der opkræves ikke faste koncessionsafgifter for DAB-sendemulighederne i forbindelse med det ovennævnte udbud, der tilrettelægges som en skønhedskonkurrence. Det vil kunne indarbejdes i udbudskravene, at der skal betales en nærmere fastsat andel af radioforetagendets omsætning eller overskud, såfremt denne eller dette overstiger et vist niveau. Programkravene skal være så begrænsede som muligt for ikke at pålægge branchen unødige omkostninger. Der tages forud for udbuddet i mediaaftalekredsen stilling til den nærmere udformning af programkravene. I forbindelse med den ovennævnte undersøgelse af vederlagsbetalingen til KODA og Gramex vil der blive stillet spørgsmål til den fremtidige betaling for DAB-kanaler på "stand alone"-basis.

DAB-blok 3

Udbygningen af DAB-blok 3 påbegyndes snarest muligt med henblik på udsendelse af DR's regionalradioer samt kommercielle lokale og regionale radioer.

IT- og Telestyrelsen skal anmodes om at igangsætte nabolandskoordinering af frekvenserne i DAB-blok 3, således at programvirksomheden kan komme i gang, så snart der i Danmark og vore nabolande er slukket for analogt tv.

I overensstemmelse med medieaftalen afsættes sendemulighederne i blok 3 til kommercielle lokale og regionale radiostationer, idet DR dog tildeles én sendemulighed i hvert af de regionale områder til regional radio.

Der igangsættes et udredningsarbejde i Kulturministeriet med henblik på at finde en hensigtsmæssig model for etablering og drift af det nødvendige sendenet i lyset af, at sendemulighederne i DAB-blok 3 i henhold til medieaftalen skal anvendes af såvel DR som kommercielle radiostationer.

En langsigtet strategi for digital radio

Der skal udarbejdes en langsigtet plan for digitaliseringen af radio i Danmark, som blandt andet omfatter overgang fra DAB- til DAB+-standarden. Planen bør endvidere omfatte gennemførelse af beslutningen i medieaftalekredsen fra juni 2007 om ikke at anvende L-båndet til lokalradioformål, men til mobil-tv og lignende formål, der er forenelige med DAB og i overensstemmelse med internationale frekvensaftaler.

Initiativer med henblik på fremme af DAB

Der afsættes i alt 11 mio.kr. af licensmidlerne til en informationskampagne om DAB, herunder med henblik på at gøre bilister opmærksomme på fordele ved DAB-radioer i biler, idet DAB er specielt egnet til mobil modtagelse. Medieaftalekredsen orienteres om udbuddet af informationskampagnen før gennemførelse af udbuddet.

Sendenettet i DAB-blok 2 udbygges med henblik på indendørs modtagelse i lighed med sendenettet i DAB-blok 1, ligesom det kommende sendenet for DAB-blok 3 fra starten etableres med henblik på indendørs modtagelse for at fremme DAB-udviklingen. Der afsættes 3 mio.kr. i 2010 af licensmidlerne til udbygning af blok 2.

DRs DAB-virksomhed

For at fremme udviklingen af DAB og sikre de kommercielle radioer en bedre konkurrencesituation gennemføres en præcisering i public service-kontrakten af rammerne for DRs programvirksomhed på DAB. Målet er at skabe grundlaget for et bredere programudbud og sikre, at der kommer flere udbydere på markedet.

FM-båndet

I lyset af dels den økonomiske udvikling i radiomarkedet, dels at markedsudviklingen går i retning af et digitaliseret radiotilbud, vil det ikke være hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at anvende betydelige samfundsmæssige ressourcer på en omfattende replanlægning af frekvensanvendelsen på FM-båndet, som først vil kunne komme lytterne til gode år ude i fremtiden.

Dertil kommer, at der i Danmark er en velfungerende lokalradioordning, som omfatter både kommercielle og ikke-kommercielle radioer. Det vil ikke være rimeligt at påføre de lokale stationer store udgifter til nyt sendeudstyr mv. i forbindelse med en FM-replanlægning, som primært har til formål at skaffe flere landsdækkende sendemuligheder. De lokale kommercielle stationer har først og fremmest brug for en stabil konkurrencesituation og for at kende deres rammevilkår i en længere periode - dvs. længe-

re tilladelsesperioder - samt for at kunne deltage i den digitale udvikling på linje med de landsdækkende radiostationer.

Aftalepartierne er derfor enige om ikke for nærværende at gennemføre en replanlægning af FM-båndet og i stedet at satse på en udbygning af digital radio.

Den fremtidige lokalradioordning mv.

Der skal - i lyset af, at der ikke gennemføres en replanlægning af frekvensanvendelsen på FM-båndet – tages stilling til, hvorledes den fremtidige lokalradioordning skal se ud, når de nuværende tilladelser udløber med udgangen af 2010. Partierne bag medieaftalen vil i efteråret 2009 tage stilling til, hvorledes man kan sikre navnlig de kommercielle radiostationer bedre forhold – f.eks. ved at ”bundte” de eksisterende sendemuligheder i større områder (end de nuværende lokale områder) med henblik på at optimere mulighederne for kommerciel bæredygtig radiovirksomhed. Spørgsmålet om geografisk identitet vil indgå i drøftelserne i forbindelse med fastlæggelsen af de lokale områder. Adgangen til networking fastholdes med henblik på at give de landsdækkende radiokanaler mulighed for at øge dækningen.

Netradio mv.

Netradio er i kraftig vækst i udlandet. Udviklingen på dette område bør følges for at sikre, at også denne form for programvirksomhed indgår som en del af radioudbuddet til danskerne.

Der etableres en internetportal for ikke-kommercielle lokalradiostationer. Der afsættes et engangsbeløb på 2 mio.kr. af licensmidlerne til dette formål. Det forudsættes, at lokalradiostationerne selv, i form af organisationerne på området, påtager sig at stå for etableringen og finansiering af driften af portalen. De nærmere rammer for portalen fastsættes efterfølgende i medieaftalekredsen.

Den fremtidige anvendelse af den fjerde FM-radiokanal

DRs rådighed over den fjerde FM-radiokanal forlænges indtil udgangen af den indeværende aftaleperiode, dvs. indtil 31. december 2010. Partierne bag medieaftalen tager til efterretning, at regeringen i foråret 2010 vil komme med et oplæg om den fremtidige anvendelse af den fjerde FM-radiokanal som led i udspillet vedrørende næste medieaftale.

Økonomi

Det fremgår som nævnt af tillægsaftalen af 9. januar 2009 til medieaftalen om omstrukturering af TV 2/DANMARK og nye DR-initiativer mv., at der er reserveret i alt 53 mio.kr. af licensmidlerne i aftaleperioden til udvikling af radiomarkedet. Det fremgår videre, at såfremt der ikke måtte fremkomme et koncessionsafgiftsprovener som følge af en replanlægning af FM-båndet, vil 7 mio.kr. af det reserverede beløb skulle anvendes til finansiering af allerede afholdte udgifter til prøveplanlægning mv. Det fremgår endelig, at evt. ikke-forbrugte midler af det ovennævnte beløb i henhold til tillægsaftalen vil blive fordelt til DR, de regionale TV 2-virksomheder og Public Service-Puljen.

Det bemærkes, at der med den ovenfor foreslåede anvendelse af de reserverede 53 mio.kr. resterer et beløb på 30 mio.kr., som i overensstemmelse med tillægsaftalen fordeles ligeligt mellem DR, de regionale TV 2-virksomheder og Public Service-Puljen.

De 53 mio.kr. foreslås på denne baggrund anvendt på følgende måde:

Mio.kr.	2009	2010
Informationskampagne om DAB		11
Udbygning af DAB-blok 2 til indendørs dækning		3
Etablering af internetportal til ikke-kommercielle radioer	2	
Finansiering af allerede afholdte udgifter til FM-replanlægning	7	
DR	10	
De regionale TV 2-virksomheder	10	
Public Service Puljen	10	
I alt	39	14

Der forventes et licensmerprovenu på i alt 42 mio.kr. for så vidt angår 2008. Dette provenu fordeles på følgende måde:

Mio.kr.	2009
Sikring af lavere distributionsomkostninger for ikke kommercielt tv i MUX 1	7,5
DR	18,0
De regionale TV 2-virksomheder	6,5
Public Service Puljen	10,0
I alt	42

Det forudsættes, at den nærmere anvendelse af de midler, der tilgår DR og de regionale TV 2-virksomheder, fastsættes gennem ændring af henholdsvis DR og de regionale TV 2-virksomheders public service-kontrakter.